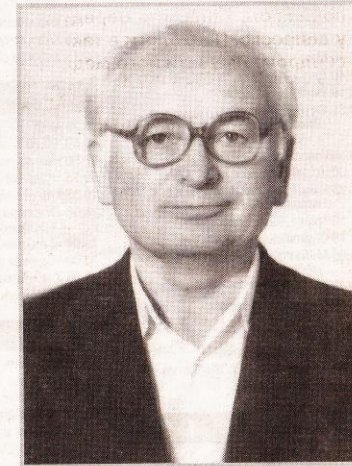

Доле моя, доле...

Ганна Улянівна Вельгус

Ганна Улянівна Вельгус – жінка зі складною долею. Вона пережила жахи війни, втрату родичів, але попри все це вижила у страшному лихолітті...

Павло Вельгус

Гірка молодість

Ганна Улянівна народилася у далекому 1929 році у селі Будараж Здолбунівського району. У сім'ї Уляна та Хотини Мирончуків було семеро дітей.

Село Будараж дуже гарне, поблизу протікає річка Збитинка, неподалік ліс. Будараж знаходиться за 12 км від залізничної станції Мізоч і за 35 км від районного центру. Уперше про село згадується у 1322 році. У селі була школа та дільнична лікарня. Зараз є амбулаторія і будинок пристарілих, дитячий садок, будинок культури, бібліотека, церква, сільська рада. Бударазькій сільській раді підпорядковані також села: Зелений Дуб, Мости, Новий Світ та Святе. Село зараз процвітає, а от у ті далекі часи було нелегко:

– Жили ми у невеличкій дерев'яній хатині, покритій очеретом, яку німці під час війни спалили, – розповідає пані Ганна. – Мали свою землю та худобу. У господарстві працювала уся сім'я. Сіяли льон і коноплі. Самі себе забезпечували полотном. У селі майже у кожній хаті був ткацький верстат, на якому ткали полотно. Моя мама

У Свято-Воскресенському Соборі

74 людини у селі Святе. Мій брат Михайло зі своїми товаришами вирішили зробити підкоп і втекти, що і було зроблено. Але ворожа куля його наздогнала і лишила молодого життя.

Тяжкі роки були, багато горя принесла війна – боляче згадувати. Я у Мізочі копала окопи, робили таким чином перепони німецьким солдатам. Там знаходилася залізнична станція, було добре сполучення з районним та об-

снне життя було нелегким. Зруйновані міста і села, довкола горе і сльози. Не всі чоловіки повернулися з війни. На жіночі плечі впав повосний тягар.

Я працювала у Києві на відбудові міста. Жили ми у гуртожитку поблизу Бабиного Яру і носили туди квіти. Нам не дозволяли цього робити, проганяли, а пізніше переселили в інший гуртожиток. Пізніше працювала на Мізоцькому цукровому заводі і ланковою з вирощення цукрових буряків у Бударажі. Весь мій вік був у роботі.

У Бударажі я вийшла заміж. Чоловік мій – Олександр – був столяром. Прожили ми з ним немало, але Бог діток нам не дав, а забрав і його до себе. Я залишилася сама і вирішила переїхати до Рівного. Там влаштувалася на роботу на меблеву фабрику, працювала на шліфувальному станку. Та одного разу почула про льонкомбінат. На це велике підприємство йшло працювати багато людей. І я подумала, що й мені там знайдеться

була школа та дільнична лікарня. Зараз є амбулаторія і будинок пристарілих, дитячий садок, будинок культури, бібліотека, церква, сільська рада. Бударазькій сільській раді підпорядковані також села: Зелений Дуб, Мости, Новий Світ та Святе. Село зараз процвітає, а от у ті далекі часи було нелегко:

– Жили ми у невеличкій дерев'яній хатині, покритій очеретом, яку німці під час війни спалили, – розповідає пані Ганна. – Мали свою землю та худобу. У господарстві працювала уся сім'я. Сіяли льон і коноплі. Самі себе забезпечували полотном. У селі майже у кожній хаті був ткацький верстат, на якому ткали полотно. Моя мама також ткала і мене навчила. У селі були люди всіх потрібних професій: мулярі, столярі, теслі, бондарі. Наш тато був бондарем.

Найтяжче було під час німецької окупації. Доводилося переховуватися, щоб не забрали до Німеччини. Пригадується такий випадок: ми були на березі річки, і я здалеку побачила, що до села їдуть німці. Я швиденько побігла і сказала зв'язковій Надії Савчук, а вона переказала «хлопцям». Вони укріпилися на горі, і багато німців полягло. Тоді німці у знак помсти спалили живцем

У Свято-Воскресенському Соборі

74 людини у селі Святе. Мій брат Михайло зі своїми товаришами вирішили зробити підкоп і втекти, що і було зроблено. Але ворожа куля його наздогнала і лишила молодого життя.

Тяжкі роки були, багато горя принесла війна – боляче згадувати. Я у Мізочі копала окопи, робили таким чином перепони німецьким солдатам. Там знаходилася залізнична станція, було добре сполучення з районним та обласним центром. Старалися щось робити, аби завадити загарбникам просуватися нашою землею. Завдавали шкоди німцям і повстанці, які переховувалися у наших лісах. Їх було досить багато, були вони там до кінця війни. Мені доводилося носити їм їсти.

- А до школи Ви ходили? Чи не було змоги?

– Я ходила до школи у Бударажі, маю початкову освіту. Нас вчила тільки одна вчителька, бо учнів було лише двадцять. Вона приділяла достатньо уваги кожному. Чому могла, тому й навчила, а далі вчилу життя. А пово-

Голодування за Собор, 1989р

ток. Пізніше працювала на Мізочькому цукровому заводі і ланковою з вироблення цукрових буряків у Бударажі. Весь мій вік був у роботі.

У Бударажі я вийшла заміж. Чоловік мій – Олександр – був столяром. Прожили ми з ним немало, але Бог діток нам не дав, а забрав і його до себе. Я залишилася сама і вирішила переїхати до Рівного. Там влаштувалася на роботу на меблеву фабрику, працювала на шліфувальному станку. Та одного разу почула про льонокомбінат. На це велике підприємство йшло працювати багато людей. І я подумала, що й мені там знайдеться місце роботи.

Льонокомбінат

Рівненський льонокомбінат потребував робочих рук. Потрібні були люди різних спеціальностей. Кожен знаходив для себе робоче місце. Знайшла його і Ганна Ульянівна. Працювала вона ізолювальником у паросиловому цеху. Її робота полягала у обмотуванні труб ізолювальним матеріалом, яким слугувала скловата. У цьому цеху працював слюсарем-сантехніком і Павло Вельгус. Він бачив Ганну щодня у хорошому настрої і не міг в неї не закохатися. Доля зробила свою справу – вони одружилися і вже були разом не тільки на роботі. Працювали вони на Рівненському льонокомбінаті до виходу на пенсію. Та час летить невловимо. Павло Кузьмич уже залишив цей чудовий світ, який дарований нам Богом для радості. Але в пам'яті дружини, рідних та сусідів він залишився хорошим спогадом назавжди.

Ганна Ульянівна зараз дуже хворіє, їй навіть важко говорити. Але витримуючи паузу ми змогли поспілкуватися:

– Я давно хворію, – говорить пані Ганна. – Усе пережите не пройшло безслідно та ще й роки. У мене була катаракта і я прооперувалася у Чернівцях. Через деякий час у мене стався мікроінсульт, який дав ускладнення на очі. Зір різко погіршився, розрізняю тільки світло і темряву. Гострота зору ніби сховалася від мене. Я стала лежачою хворою, залежною у всьому від сторонньої допомоги. Дітей у мене нема, і я думала як мені бути одній на білому світі. Я молилася Богу все своє життя та голодувала під Воскресенським собором, щоб його відкрили. І він послав мені у помічники племінника Олександра та його дружину Тетяну. Вони переїхали до мене і допомагають у всьому. Тетяна – добра, чуйна, я вдячна їй за поміч. Нехай Бог сторицею віддячить їй за її доброту. Вона й газету мені читає, тому новини про Рівненський льонокомбінат мені відомі. Добре, що він уже запрацював. Шкода, що я не можу піти на екскурсію і побачити все. Дай Боже, щоб льонокомбінат відродився і на ньому працювало ще більше людей, як у ті наші далекі часи.

Лариса ГЛОВАЦЬКА